

Atvejo analizė

Diagnozavus II tipo diabetą

Perskaitykite interviu su jauna moterimi, kuriai buvo diagnozuotas II tipo diabetas. Perskaitytą diskutuokite su bendramoksliais, pradėdami nuo pateiktų klausimų.

- Kokia buvo Jūsų pirmoji mintis, kai išgirdote diabeto diagnozę?

- Visų pirma, iškilo klausimas "Ką dabar daryti?". Ir vietoj nuoseklaus paaiškinimo, patikinimo ir veiksmų plano gavau tik elektroninį siuntimą atlikti daugiau tyrimų. Ir likau viena su savo klausimais ir rūpesčiais.

- Ar tokia situacija dažna tarp pacientų?

- Dažna. Daugumos šalių sveikatos priežiūros sistemoje trūksta tarpdisciplininio šeimos gydytojų, endokrinologų ir slaugytojų diabetologų bendradarbiavimo. Beje, apie pastarąjį dauguma pacientų net nežino, taip pat apie mitybos specialistus, psichologus, angiochirurgus ir kitus specialistus, galinčius padėti.

- Nepaisant to, ar, Jūsų nuomone, situacija visur vienoda?

- Manau, kad diabetu sergančiam žmogui labai pasisekė, jei jis gyvena didmiestyje ir gydomas vienoje didžiųjų ligoninių ar sveikatos priežiūros centrų, nes ten jam bus pasiūlytos papildomos konsultacijos su įvairiais sveikatos priežiūros specialistais. Deja, atotrūkis tarp miesto ir kaimo medicinos įstaigų didžiulis.

- Taigi papasakokite savo istoriją, prašau.

- Esu 25 metų moteris, gyvenanti rajone, nedidelio miestelio gyventoja (kaimo), dirbanti paprastoje aptarnavimo įstaigoje, turinti šeimos ūkį. Mano fizinis aktyvumas labai menkas. Vyras rūpinasi ūkiu, todėl ir po darbo mažai judu, valgau gana riebią, kaloringą maistą, o apie sveiką gyvenseną žinių turiu nedaug.

Vieną dieną, kai atėjau kasmetiniam privalomam darbiniam medicininiam patikrinimui, pasidariau kraujo tyrimus ir sužinojau, kad cukraus kiekis neatitinka normos. Buvau informuota apie II tipo cukrinio diabeto diagnozę. Taip pat sužinojau kada turiu atvykti papildomiems tyrimams ir buvau paskirta vizitui pas endokrinologą. Dvi savaites teko laukti vizito pas endokrinologą. Tikėjausi, kad po šių dviejų savaičių man bus paaiškinta, kokių priemonių galiu imtis ir ką daryti, kad padėtis nepablogėtų. Tačiau tokios informacijos negavau. Vizito metu buvo paskirti vaistai diabetui gydyti. Taip pat man liepė pildyti cukraus matavimo dienoraštį. Ir viskas.

Papildomų tyrimų metu nustatyta ne viena gretutinė liga: sutrikusi inkstų veikla, padidėjęs kepenys, didelis antsvoris, sutinusios kojos, komplikuotas širdies darbas, paūmėjusi astma. Manychiau, kad čia privalomas daugiadisciplininis darbas, visi specialistai turi bendradarbiauti ir padėti siekti geresnių rezultatų. Tačiau net praėjus trims mėnesiams po diagnozės vis dar nežinojau, kokia dieta man tinka, kokius produktus galima valgyti, koks glikemijos indeksas, nuo kokio fizinio aktyvumo galėčiau pradėti, kaip atsikratyti antsvorio, ką daryti, kad diabetas nesugadintų gyvenimo amžiams. Nežinau, kiek ilgai galėsiu kovoti su diabetu.

Universitetinės ligoninės gydytojo komentaras:

Esant tokiai situacijai, endokrinologas turėtų nukreipti pacientą pas dietologą. Jei miestelis jo neturi, moteris galėtų vykti į didmiestį. Pacientė gautų bent jau rekomenduojamą valgiaraštį su produktais, kuriuos ji gali vartoti arba privalo vengti. Tai padėtų pakoreguoti mitybos įpročius. Tuomet greičiausiai pacientas būtų nukreiptas pas rehabilitologą, kuris išrašytų fizinio aktyvumo receptą kineziterapeutui, kuris paskatintų pacientą užsiimti bent jau gamtos terapija, kaip kasdienio fizinio aktyvumo pradžia. Endokrinologas taip pat nukreiptų pacientę pas slaugytoją diabetologą, kuri supažindintų su pėdų priežiūra, glikemijos kontrole ir kitais dalykais. Šeimos gydytojas taip pat turėtų nukreipti pacientą pas psichologą, kuris padėtų tinkamai priimti žinią apie ligą, suvaldytų emocinę būseną, padėtų supažindinti šeimos narius su artimo žmogaus diagnoze.

Klausimai diskusijai:

1. Kas galėjo turėti įtakos tam, kad šeimos gydytoja nepasiūlė kitų specialistų?
2. Kokių priemonių moteris galėjo imtis pati, kad padėtų sau?
3. Kaip galime padėti mažų miestelių specialistams sužinoti daugiau apie pagalbos diabetu sergantiems pacientams galimybes?

